

Henkilöstöpoliittinen linjaus: viranhaltijan tai työntekijän oikeudenkäyntikulujen korvaaminen

YT 22.03.2024 § 21

Valmistelija	hallintojohtaja-kaupunginlakimies Markus Hämäläinen kaupunginlakimies Roosa Aaltonen
Selostus	<p>Kaupunginjohtajan johtoryhmä on kehottanut hallintojohtaja-kaupunginlakimiestä valmistelemaan toimintamallin kaupungin palveluksessa olevan asianajo- ja oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta tietyissä tilanteissa. Valmistelun lähtökohtana on ollut se, että vakuutusturva ei kata kaikkia sellaisia tilanteita, joissa kustannusten kattaminen olisi kohtuullista. Lähtökohtaisesti kaupungin palveluksessa oleva vastaa itse omasta oikeusturvastaan ja siitä syntyvistä kustannuksista. Tämä periaate säilyisi.</p> <p>Kaupunginjohtajan johtoryhmä on käsitellyt otsikkoasiaa kokouksissaan 22.01.2024 § 14 ja 04.03.2024 § 51 selostusosan mukaisesti.</p> <p>Koska vakuutusturva ei lähtökohtaisesti korvaa sellaisia rikoksesta epäillyn oikeudenkäyntiä edeltäviä tai oikeudenkäynnistä syntyviä asianajajan käytöstä syntyviä kustannuksia, on joissakin tilanteissa arvioitu, että tilanne johtaa työntekijän tai viranhaltijan kannalta kohtuuttomaan tilanteeseen. Tällainen tilanne syntyy erityisesti tilanteessa, jossa henkilö on noudattanut kaupungin tai esihenkilön antamia ohjeita tai määräyksiä.</p> <p>Toimintamallin on arvioitu täyttävän hallintolain 6 §:stä ilmenevät hallinnon yleisten oikeusperiaatteiden sekä kunnan tehtäviä koskevan kuntalain 1.2 §:n ja 7 §:n vaatimukset. Asiassa on erityisesti otettu huomioon, että kunta on liitteessä A mainitun kulukorvauslain (21/1984) perusteella velvollinen tietyissä tilanteissa korvaamaan oikeudenkäynneistä aiheutuvia kustannuksia kunnan palveluksessa olevalle henkilölle.</p> <p>Hallintojohtaja-kaupunginlakimies selostaa asiaa yhteistyötoimikunnalle.</p>
Esittelijä	Henkilöstöpäällikkö Silvennoinen Virve
Päätösehdotus	Yhteistyötoimikunta esittää lausuntonaan kaupunginhallitukselle, että toimikunta pitää oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevaa mallia kannatettavana.
Päätös	Päätösesitys hyväksyttiin siten täydennettynä, että henkilöstön edustajien näkemyksen mukaan toimintamallia koskeva ohje ei ole riittävän yksiselitteinen, eikä ole perusteita korvata rikoksesta tuomitun oikeudenkäyntikuluja toimintamallissa esitetyn mukaisesti.
Toimenpiteet	Kaupunginhallitus
KH 06.05.2024 § 169 23/01.00.00.01/2024	
Valmistelija	hallintojohtaja-kaupunginlakimies Markus Hämäläinen kaupunginlakimies Roosa Aaltonen
Selostus	Selostusosan mukaisesti.

Lisäksi: Esitetty toimintamalli parantaisi kaupungin palveluksessa olevien oikeusturvaa sellaisten tilanteiden osalta, joissa he joutuvat vastaajaksi rikosasiassa ja saavat tuomion, vaikka olisivat huolellisesti noudattaneet työnantajan ohjeistusta tai eivät olisi voineet toimia toisin kyseisessä tilanteessa. Tällaisissa tilanteissa kaupungin palveluksessa olevan maksettaviksi tuomitut oikeudenkäyntikulut saattavat tuntua kohtuuttomilta ja saattaa jopa vaikuttaa kaupungin houkuttelevuuteen työnantajana. Kaikkia tällaisia tilanteita on mahdotonta ennakoida ja niitä tuleekin arvioida aina tapauskohtaisesti ottamalla huomioon kaikki asiaan vaikuttavat seikat. Kyse on kuluvastuun kohtuullisuuden kokonaisarviointista. Tämän vuoksi edellä tarkoitettujen tilanteiden on otettu toimintamalliin esimerkinomaisena listana.

Ehdotetussa toimintamallissa kuluja ei koskaan maksettaisi tapauksissa, joissa työntekijä tai viranhaltija on tuomittu törkeästi tai tahallisesta tekemuodosta. Viimekätinen harkintavalta kulujen maksamisesta olisi kaupunginhallituksella kaupunginlakimiehen tekemän valmistelun pohjalta.

Lapsivaikutusten arviointi Arviointilomake on oheismateriaalina.

Yritysvaikutusten arviointi Arviointilomake on oheismateriaalina.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Laine Janne

Päätösehdotus Kaupunginhallitus hyväksyy selostusosassa ja liitteessä kuvatun henkilöstöpoliittisen linjauksen.

Käsittely Sanna Metsälä kaupungin viranhaltijana ilmoitti esteellisyytensä (intressijäävi HallL 28 § 1. mom. k. 3) ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi.

Kirsti Laamanen esitti Jarmo Tiaisen kannattamana, että asia palautetaan uudelleenvalmistelu: Kuntaliitosta lausunto ja luottamushenkilöiden oikeudet otettava vastaavissa asioissa huomioon. Huomioitava yt-toimikunnan lausunto asiasta. Vertailu muihin kaupunkeihin.

Juha Kukkonen esitti uudelleen valmistelun perusteluiksi seuraavaa: Koska vakuutusturva ei lähtökohtaisesti korvaa sellaisia rikoksesta epäillyn oikeudenkäyntiä edeltäviä tai oikeudenkäynnistä syntyviä asianajajan käytöstä syntyviä kustannuksia, on joissakin tilanteissa arvioitu, että tilanne johtaa työntekijän tai viranhaltijan kannalta kohtuuttomaan tilanteeseen. Tällainen tilanne syntyy erityisesti tilanteessa, jossa henkilö on noudattanut kaupungin tai esihenkilön antamia ohjeita tai määräyksiä. Ehdotetussa toimintamallissa kuluja ei koskaan maksettaisi tapauksissa, joissa työntekijä tai viranhaltija on tuomittu törkeästi tai tahallisesta tekemuodosta. Viimekätinen harkintavalta kulujen maksamisesta olisi kaupunginhallituksella kaupunginlakimiehen tekemän valmistelun pohjalta.

Asiasta käydyn keskustelun jälkeen jälkeen kaupunginjohtaja muutti päätösehdotustaan seuraavaksi: Asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten, että valmistelussa huomioidaan Laamasen ja Kukkonen esittämät perustelut ml. luottamushenkilöiden huomioiminen vastaavassa asiassa.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun päätösehdotuksen ja palautti asian uudelleen käsittelyyn.

Toimenpiteet Kaupunginlakimies
Hallintojohtaja-kaupunginlakimies